

Պ Ա Յ Ի Ի Լ Բ

ՊՈՒԼԱՐԻՍ

Տարեկան 12 Ժր.
Վեցամսեայ 6 Ժր.

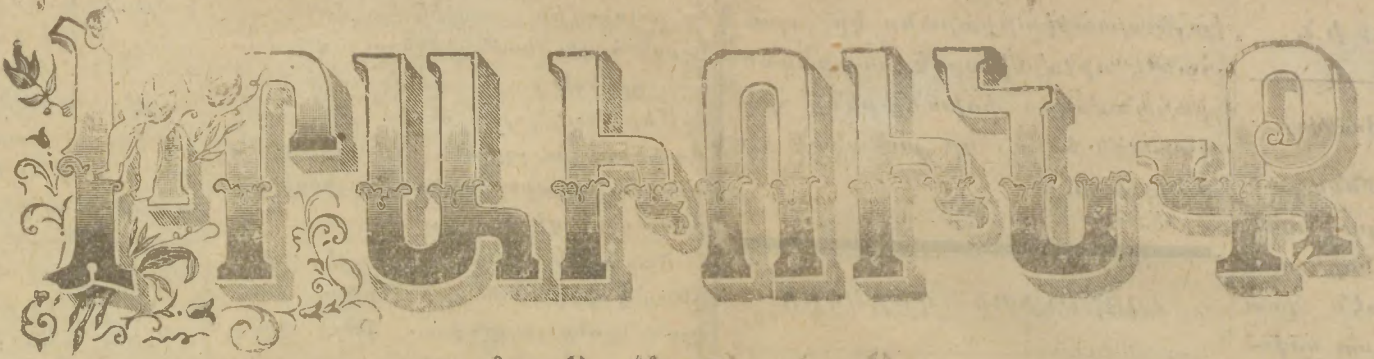
ԱՐՏՍԱՆՄԱՆ

Երկու քիւր մեկ ծրարով
Տարեկան 14 Ժր.
Վեցամսեայ 7 Ժր.

ԱՍԵՐԻԿԱ

Տարեկան 2 60 Տօյ.
Վեցամսեայ 1.50 Տօյ.
ՎԱՆԵԼԻԿ

ՊՐԱՆՈՒՑՄԱՆ ՏՈՂԸ
20 ՄԵԹ.

Լ Ր Ա Կ Ի Ի

Ս Ջ Ե Ս Յ Ե Ն Ե Ի Բ Ա Ղ Ա Ք Ա Ք Ա Ն

ԻԸ ՀՐԱՏՈՐԱԿՈՒԹ ԵՍՆՆ ԶՈՐԵՔԵԼԻԹԻ ՆԻ ՇԱՐԱԹ

Հ Ա Ս Յ Է

Redaction du Journal

«Irayounk»

(Bulgarie) VARNA

Ред.кция

на ВѢСТНИКЪ

«Ирзунк»

ВАРНА

Գրադրիչը եւ չին տրուիր

ՅԱՆՈՒՑՄԱՆ Կ ՀՃ. ԿԱՐԱՊԵՏԵԱՆ
ՎԱՌՆԱ

Դիւանար Գործակալ

Սօֆիա քաղաքի վիճակահանութեան
որ կրօնական օրենքի է Պոլսի կառու-
վարութեանը:
Առաջին կարգի նոր տուները հասած
են եւ պիտի քաջութիւն ֆետրուար 15-ին:
Շահող թիւերու վճարումը վայրկե-
նական Պաշտօնականներու համար վը-
ճարման գիւրտութիւն կը տրուի մինչեւ
աւագուրիս:
Բաղդերին փոխելու գործը եւս
նախ փաստաւթեամբ թող դիմեն մեզ:

ՀԱՅ-ԹՐԲԱԿԱՆ
ԳՈՆԱԿՐԵՆ

Օրուան նորութիւնն է անց-
եալ ամսոյ մէջ Բարիլ գումար-
ուած Հայ-թրքական Գոնակրէին
յայտարարութիւնը, զոր կը կար-
գանք ուրոք ժէճն թիւրքերու
օսկան Մէլիքիէի և Բիւր Արմե-
նիսի մէջ:

Այդ յայտարարութեանն կ'տես
նենք թէ Գոնակրէն իրեն նպա-
տակ ընդունած է՝

- 1) Սուլթան Ապտիւլ Համիտի
գահընկեցութիւնը:
- 2) Ներկայ ռէժիմին արմատա-
կան փոփոխումը:
- 3) Ներկայացուցչական (բառ-
ըմբանական) ռէժիմի մը հաստա-
տումը:
- Այս նպատակներն հասնելու հա-
մար Գոնակրէն կ'աւելն օրոշած
է հետեւեալ միջոցներով.
- 1) Ձինեալ դիմագրութիւն.
- 2) Անդէն դիմագրութիւն քա-
ղաքական և տնտեսական գործա-
գուրով, գործադուլ պաշտօնէից,
ստտիկանութեան և այլն.
- 3) Տուրքի մերժում.
- 4) Բրոքադանտ բանակին մէջ
զինուորները պիտի թելադրուին
ժողովուրդին և յեղափոխական-
ներուն դէմ չը քաշել:
- 5) Ընդհանուր ապստամբու-
թիւն.
- 6) Պարագայից համեմատ գոր-

ծելու ուրիշ միջոցներ:

Նախ սա ըսենք թէ այդ Գոն-
ակրէին մասնակցողները գլխաւո-
րապէս սա երեք մարմիններն են.
Մէլիքիէի խմբակը՝ Ահմէտ Բի-
չայի կուսակցականութեամբ:

Թերագլխի խմբակը իշխան Սա-
պահեաթինի ղեկավարութեամբ:
Եւ Հայ Յեղ. Դաշնակցութիւնը:
Մէլիքիէի վերջին թիւը գլու-
խաւորապէս Բարիլի Գոնակրէին
յայտարարած է, անոր խմբագրա-
կան նախադրուածէն կը քաղենք
հետեւեալ մասերը որ բաւական
բաներ կը պարզեն ուղիւ ընթեր-
ցողին առջև.

«Մենք այժմ համարաւոր ենք Ապ-
տիւլ-Համիտի վատ ռէժիմը տապալե-
լու համար, որպէսզի խմբակցու-
թիւն (կամ կուսակցութիւն) իրեն կը
պահէ իր քաղաքական ծրագիրը, Գրո-
շախանները, օրինակի համար, կը մը-
նան Սոսիալիսթ-Եղեղափոխական, մինչ-
դեռ մենք, մեր մասին, կողմնակից
ենք սահմանադրաւոր միապետութեան
և Սուլթան արքայական գերագաւա-
նին (տիրապետի) պահպանման: Մենք
կը մերժենք օտար պետութեանց մի-
ջատութիւնը, այնչափ վնասակար
օսմանեան ժողովրդեան շահերուն,
միջամտութիւն որ միայն չարիք տա-
րածեց, մանաւանդ Պէլլիին զաշտա-
դրէն ի վեր: Մենք մեր ծրագրէն բան
մը չը փոխեցինք, բան մը չը պակսե-
ցուցինք:

«Սակայն թիւրքներու համերաշխու-
թիւնը կայացած է միմիայն գործի
և զանազան մէջ, Հոս ալ ինչ ընթացք
որ պիտի բռնուի յատկապէս գործած
է. միմիայն Հայերէնի զանազանքն
կազմակերպուած և գործադրուած յե-
ղ. փոխութիւնը պիտի օգտուի Ապ-
տիւլ Համիտի բացառական և բռնաւո-
րական իշխանութեան դէմ եւ օչ թէ
մեր երկրի կրօնական եւ ընկե-
րական հաստատութեանց դէմ:

«Մենք զէջքներն փոքր պիտի ձը-
գենք Բարիլի վերահաստատու-
մին պէս անկէ անցին, մենք թշնամի
պիտի համարենք այն ամենը որոնք ան-
ջատական դիւան կը պարզեն կամ կը
ջանան կայսրութեան քաղաքական մի-
ութիւնը աւելն:

Որչափ որ ալ մեր Դաշնակ-
ցականները սքողել ուղեն «Հայ-
կական դատը» լրբելու գնով ժէճն
թիւրքերու հետ համեմատաբար ինչ-
աճա Ահմէտ Բիչայ պէճը անշեղա-
պահօրէն կը յայտնէ իրողու-
թիւնը իրենց պաշտօնական օս-
կանով:

Բարիլի Գոնակրէին մէջ տիրա-
կան դեր կատարող ժէճն թիւր-
քերու պէտ ալ Ահմէտ Բիչայն
էր որ դեռ երէկ կարգադրեցէր
Հայկական ջարդերը, կը դատա-
պարտէր հայ յեղափոխական շար-
ժումները, նոզկանք և զայրոյթ
կը յայտնէր Սուլթանի վը-
րաւան ցոյցին և Սուլթանի վը-
րայ մահափորձին դէմ: Ահա նոյն
Ահմէտ Բիչայն այսօր ալ Հ. Յ.
Դաշնակցութեան հետ համերաշ-
խութիւն կնքել անմիջապէս յի-
տոյ պարծանքով կը յայտնարէ
«մենք մեր ծրագրէն բան մը
չենք փոխած բան մը չենք պակ-
սեցուցած», նաեւ կը մերժէ պե-
տութեանց միջամտութիւնը ու
Պէլլիին գահազրկելը, որով կը
հասկնանք թէ Հայկական ինքնու-
ղիւն թիւրքներու ալ չէ ճանչցուած այդ
Գոնակրէին մէջ ալ հոն տրուած
որոշումները կը կայանան միայն
Ապտիւլ Համիտը գահընկեց ընե-
լով անոր տեղը կրկին Սուլթանի
ցեղէն ուրիշ Սուլթան մը նըս-
տեցնելու ու Երեսփոխ. ժողով
հրաւիրել տալու մէջ: Ասով
անոնք ամէն պահանջ գոհա-
ցում գտած նկատելով, զենքերը
վար պիտի դնեն և եթէ անշա-
տական կամ ինքնավարական (*)
ձգտումներ տեսնեն ու ե ցեղի
վրայ զայն թշնամի նկատելով
պիտի կուռին անոր դէմ: Որը
սեղ է, Հայերս և Մակեդոնացի-
ները, եթէ չը դադրենք մեր
զաւառներուն ինքնավարութիւն
պահանջելէ, այդ ժէճն թիւրքե-
րը՝ կառավարութեան ղեկը ձեռք
անցունելու յետոյ՝ մեզ թշնամի
պիտի համարեն ու պիտի ջախ-
ջախեն մեր ու Մակեդոնացուց
դուրները ալ զենքերով, զորո
իրենց ձեռք անցունելու համար
այսօր մենք պիտի օգնենք անոնց
համերաշխած Եւ անգամ մը համե-
րաշխութեան պայմանաւ մենք
դրժած ըլլալով պետու-
թեանց միջամտութիւնը և դաշ-
նակիներով մեզ յայտնարած
իրաւունքները ու մեր վատը-
կուած Դատը, ալ եւս անպաշա-

պան մնացած, պիտի համակեր-
պինք «Հայ» անունին տեղ «Սո-
մանցի» անունը վրանիս առնե-
լու և ըստ ամենայնի հպատակե-
լու հրամաններուն թուրք Բառ-
ըմբանի—ուր փոքրամիւ հայ
ու մակեդոնացի երեսփոխանե-
րու ձայնը պիտի շեղուի իսլամ
մարտադ. մեծամասնութեան
ձայնին մէջ—անոր դժելիք կըր-
թական և ալլ նոր օրէնքներով
մեր վարժարանները մեր ձեռ-
քէն պիտի խլուին, ինչպէս Գեր-
մանիոյ մէջ Բոլմիւնցիներունը.
պատրիարքարաններու աքոսու-
թիւնները պիտի ջնջուին—ինչ
որ այժմէն կը պահանջէ իշխան
Սապահեաթինը իր «Թէ բա գ գը»
օսկանով:
Վերջապէս, ինչ փայլուն ու
չողչողուն Թրակիոյն ալ շա-
տադարեւ Դաշնակցական օսկան-
ները Բարիլի Գոնակրէին մէջ կըն-
քուած համերաշխութեան պայ-
մանները, անոնք հայ ժողովուր-
դը ինքնավարութեան մղած կըլ-
լան քանի որ գոնէ չեն կրցած
ժէճն թիւրքերուն ընդունել տալ
տեղական ինքնավարութեան ու
է պարման ալ ընդհանրապէս
Գոնակրէին ընթացքին մէջ թողած
են որ ժէճն թիւրքերը, չեւտեն
բացարձակ կեդրոնացեալ Պառա-
վարութեան մը վերահաստատու-
մը, պահպանելու համար թուրք
կայսրութեան ամբողջութիւնը:
Մեր Դաշնակցական պատուի-
րակները նոյն իսկ չեն կրցեր
օգտուիլ ապակեդրոնացման կու-
սակից իշխան Մապահեաթինի
բաղդատաբար աւելի լայնամիտ
դաւանածքէն, ինչպէս կ'երևայ
Դաշնակցութեան խնամքն է ե-
ղած Հայկական համերաշխութե-
նը՝ հակադրուող հայ-թրքական
համերաշխութիւն մը հաշակել
ինչ ձեւով և գտնով որ կուզէ ըլլալ
եւ այս տեսակ խեղճ պայման-
ներով հայկական ջարդերը ար-
դարացնողներու հետ համերաշ-
խութիւն կնքել օչ թէ միայն
ցտաղի ալ տուածալի իսկ է:

(*) Ինքնավարութիւնը (օթնօթի)
անշատու կը համարէ Ահմէտ Բիչայն:

Թ Ղ Թ Ա Կ Յ Ո Ի Թ Ի Ն

ՊՕԼԻՍ. 8 Յունվար

Նոր տարւոյ և Ս. Ծննդեան տօներու առթիւ մեր Ազգ. Պատրիարքարանի շուրջը շնորհաւորական այցելութիւններէն զատ ոչինչ կայ Օրմանեան ըստ սովորականին այս տարի ալ Ծննդեան առթիւ ընդունեց Վարչ. Ժողովներու հանդիսաւոր շնորհաւորութիւնները. այս միջոցին էր «Գահաճառը» արտասանեց թուելով 1907 տարւոյ մէջ անցած գարձածները դատարկ բովանդակութեամբ. Խօսքը իսկ չբաւ հայաստանի սովատանջ վիճակին եւ ասոր գարմանումին:

Ձեզի աւետիս մը տալ. տարիքը 70ի մօտեցած Սուլթան Համիտին աղջիկ զաւակ մը ծնաւ. Պատրիարքները Ծննդեան երկրորդ օրը պալատ փութացին նորածին իշխանուհիին բարբառատիկ ծննդեան առթիւ Սուլթանը շնորհաւորելու:

Սուլթանին հրահանգին համաձայն նախարարաց ժողովը որոշեց եւրոպական Թուրքիոյ մէջ ալ անկանոն զօրաբաժին մը հաստատել Ալպանացիներէ կազմուած, ինչպէս Բիւրտ Համիտի-ները Փոքր Ասիոյ մէջ կազմուած էին ըստ բլանին Վօն Տէլ Գօլց փաշայի:

Վերջին յիմարութիւնը պիտի ըլլայ այս համիտական կառավարութեան, իր գլխուն նոր ֆորձաք մըն ալ աւելցնելու տեսակէտով:

Յունաց պատրիարքարանին պահանջին վրայ, եւլտըզ Պուլկարաց էքսարքին առաջարկեց իր պաշտօնատունը ճիշդին վերցնել, խոստանալով անոր ուրիշ տեղ մը յատկացնել. նոյնպէս

յոյն պատրիարքարանը կը պահանջէ որ պուլկար էքսարքական քահանաները փոխեն իրենց հագուստին ձեւը, որ յունական է, Բայց ի զուր:

ՀԱՅԻՆԻՔԻ ՎԻՃԱԿԷՆ

Պատ. խմբագիր «Իրաւունք» ազգագուտ թերթին:

Ներփակ ու 5 օր առաջ ստացայ հայրենիքէն և որ կը խօսի հայրենիքի վիճակէն, յարմար դատեցի ձեր ազգագուտ թերթի միջոցաւ ներկայացնել մեր ընթերցասէր հասարակութեան. հակացնելու մեր յեղափոխական կոչումներին վարք ու բարք ժողովրդի հանդէպ. և նիւթական ու բարոյական դրութիւն Վասպուրականի ժողովրդին. կը յուսամ որ իբր հանրութեան օգուտ հիօղ յանձն պիտի առնէք հրատարակել:

Հայրենիքէն միւս նամակ առնելու կը խոստանամ նորէն հրատարակութեան տալ:

Եւ բոլորովին աղջիկներ միջնորդներով հազիւ կաթոլիկներու վարժարան զրկեցինք, եւ մանչ որբանոց: Մեր միակ յոյսը մնացած էր ոսկի ժամացոյց ու շղթան, այն ալ ծախեցինք ու տղաների պիտոյք գնեցինք, հագուստ, գիրք եւն...:

Շարաթներով ցամաք հացէն դատ չենք կարող ոչ մի բան կերցնել տղանոց. բոնց լալը սիրտս կտոր կտոր կընեն, միշտ կաղօթեն որ պանտոխտ հօրեղբայր իրենց կերակուրի դրամ ուղարկէ, գէթ բարեկենդանի ու զատկի օրեր մի քիչ ուրախ անցնեն:

Կը խորհիմ մինչեւ պանդխտութեան չի գիտիմ չպիտի կարողանամ ընտանիքս ապրեցնել, այն ալ միամտեան ի տարայ իսկ չեմ կարող յարմարեցնել որ նրանց քով գնեմ եւ այնպէս ճամբայ ելնեմ... Իսկ գուն միշտ կը գրեւ տեղգ հանգիստ նստէ. ինչպէս կարող եմ հանգիստ մնալ, քանի անգամ եղաւ որ տուրքի համար ինձ բանտարկեցին նեղաքին 1-2 բան ծախեցի, եւ մնացածին օրով երաշխաւոր տուի, տեսնեք Աժ. Ինչ գուն կը բանայ վրաներս... Մնացեւ եւ Աժ. եւ քո յոյսին. երեսակայր, առաջներ մենք 200 չափով ցորեն կը ծախէինք հիմայ ապրելու իսկ չունէինք, արտեր հոն են, արդիւնաբերութիւն նոյն իսկ անիծուած քիւրտ աղաներ նոյն չեն. փոխանակ օր օրին լաւա նալու աւելի կը գէշանան. կուշտ հայ տեսան, գլխուս կը գարնեն ոչնչացնելու համար...:

Սիրելիս մեակ մենք չենք այս փիճակով բոլորն ալ... մեր փողոց շարաթներով անօթի մնացողներ կան. առաջնորդարան թէեւ մասնաւորներն կը հոգայ քայց նա ինչ կարող է ընել սովի է հացի, սով է գործի, սով է խելի. մեր վիճակ մեկ բաւական չէ, կարգ մը օրիկաներու ձեռք չործիք ու խաղալիք եղած ենք, որոնք Դաշակցական անուան տալ ինչ անբարոյականութիւն է որ կընեն, սրբութիւն չը մնաց որ շանդուտու եղին. խաղաղ, գէթ այսպէս ըսեմ, կեանք չը մնաց որ չի վրդովեցին. բնականական պատիւ արաւաւորեցին. ներկայ կացութիւն եթէ շարունակուի վիճակ նիս գէշ է. մեր մատաղ երիտասարդութիւն այլասերման պիտի եմարկէ. ինչ ըսեմ, ինչ խօսեմ դրութիւն թոյլ չի տար ինչ մանրամասն գրել... Գրեց շուք լսած ըլլաք քաղաքամէջի գէպ, իրենց վարմուն, գէպ զպրօցական տղաներ, աղաներ որոնք այրուրեն սովորելու պատկով զպրոց

կերթան մեծամասնութեամբ այդ անիծումների ձեռք խաղալիք եղած են. վանի առակը կըսէ «ճանճ բան մը չէ՛ աման մը թան կաւը» վանի զիտակից երիտասարդութիւնն ալ չուարած է թէ ինչ պիտի քնէ անոնց հանգէպ. ինչ ալ ընելու ըլլան երկրի շահերը կը վնասեն. գիտակիցները կը խորհին, իսկ մասսաներին ինչ փոյթ քան որ գետ ոչ իրենք իրենց կը ճանաչեն ոչ երկրի շահեր. Անցիակներ Արմենական տղայ մը սպանեցին որ յանցանք ունեցեր էր յիշալ երկրի թերթի ոճիւրեր մատնանշելու. «աղան քար գլորեց հոր 40 խել քնել չի կարողացած հանել» կըսէ հայկական առածը:

Սիրելի եղբայր քանի որ քանի անգամ խնդրած էր պրկի տեղոյս ընկերակներին մասին հիմայ այսքանով կը բաւականացնեմ. միւս անգամ երկար կը տեղեկացնեմ. հիմայ այսքան կըսեմ, եթէ երկրի դրութիւն մնայ այն ինչ որ է հիմայ, պիտի այլասերուին փոխան յիշալ փոխուելու. ինչքնք գետ իրենցով մտացած չեն թուրքի հետ եւս միամտու կը ձգտին այն թիւրքին որ միայն աչքը լարած պատեհութեան կրպակէ հայի արիւն լսելու... բարեբախտաբար, եմիկի-րիկեմ մի բարոյական ոյժ չեն կազմեր եղածը քիչ ծանոթ է(») արդէն, այն կոմիտէի անդամներ որոնք կարգալու գրել չգիտան քայց (Մ. Ս. եւ.) նրանց գործ վնասութիւն ինչ պիտի ըլլան. ինչքան մենք կերեւակայեցք հրապարակի վրայ կերեւան որպէսզի սով տան թէ սկսեմ», մի անգամ կը կարտի, որ իրենց գոյութիւն իսպառ ոչնչացնէ...:

Իսրիւրախտ ենք որ Արմենականութիւն գիտեցած է տղայի հետ ապրել իր հաւաքած ձեռքէն եւ սպաւորջ հակել ամէն մի քայլին...:

Ձեր համբարով հարգատեղ իրար:

(») Ինձ ծանօթ է 2 տարի առաջ երբ հայրենիքն էի կոմիտէի անդամներէն երկուքը կարգալ գիտէին մնացածը ալ իրար հետ խօսելու չուէին:

Ա Ձ Դ

Կը փնտռուի հայազգի մանչ մը իբր սպասարգութիւնի տան մէջ 15-20 տարեկան ըլլայ բոլոր վարք եւ պարկեշտութեամբ հաստատող յայտնարական կամ վկայական անհրաժեշտ է Ամսական 25 փո. անուր եւ բնական Գափաքաղ զի ինն առ աղթթ. Թագուրեն Սոփիա:

Պուլկարներն զիտնալ անհրաժեշտ է:

Ա. ՇԻՏԱՆԵԱՆ

121

Ա. ԽԱՅԱՎԱՊԵՏԸ

ՄԱՍՆ ՀԻՆԳԵՐՈՐԴ

ԱՆԱՋԱՆԱՊԵՏԸ

(Շար. նախորդ թիւէն)

Այս խօսակցութիւնը չէր աւարտած, հաւ ներս մտան երկու հոգի եւ ծուկի եկան ցեղապիտին աղիւրը:
— Ի՞նչ լուր հարցուց ծանփար պէկ այլալաւ կերպարանքով:
— Ձեր պահանջումը մեք թուեցաւ, պատասխանեցին երկու խոզամիները:
— Աւելի աղէկ, ուրեմն լուր տուէ՛ք պատրաստ եղող մարդիկներուս. թող առնեն հրացաններէս մէյմէկ հատ ու

ձամբայ ինչան. Տեսնեք կամ տակը կամ վրան, այս է մեր պատիւը:

- Ուրեմն չեչաեց Աւաղապապետը:
- Ի՞նչ կայ, հարցուց ծանփար պէկ:
- Ձեր խոստացայ ձեռքս ձեզի տար:
- Է՛յ...:
- Կը յայտնեմ թէ միտին պիտի երթանք:
- Դո՛ւք:
- Այո՛:
- Ա՛հ, չէ, իմանա՛ւ թող կրօնի թուրք բանակին գէմ, անոր համբաւը չեմ ուզեր որ ասանկ ջնջին վէճերու մէջ ինչայ Միայն թէ...
- Ի՞նչ...:
- Ձեր ահուհով լուր մը տուէ՛ք, ատիկա բաւական է. ինչու որ չեմ ուզեր արիւնակիցներուս կոտորման պատճառ ըլլալ. եւ երբ ձեր անունը լսէ Մլանցիներու ցեղապետը, չը կրնար գիտարկել ու կը կարգադրէ զործը:
- Աւաղապապետը չ'առարկեց իսկոյն գրութիւն մը տուաւ երկու խուլում:

ներուն եւ հեռեւեալ քանի մը բառերով յայտարարեց:

«Խան Ճալատի անուհով կիտցնեմ թէ արիւնակիցութիւն մը անգի չունենայ, եթէ ոչ ձեր տոհմին անունը կը ջնջուի»:

Այս սպանական երկաղը խուլանները յանձնեցին Մլանցիներու ցեղապետին: Կարողալուն պէս ժամանակ չանցուց առեւանգուած աղջիկը շատ մը պատիւներով վերադարձնելու, տուանց մէկու մը քաղաքաբնու տղ կերպ վարուելուն պատճառով:

Երբ մանկավարդ աղջիկը ծանփար պէկին տունը բերեցաւ, Աւաղապապետը ժպտելով ըսաւ:

— Իրաւ որ խելացի մէկն էք գոթք, ծանփար պէկ ինչպէս ալ զիտեցէք այդ խելած ցեղապետին հոգեկան տրամադրութիւնը:

— Ա՛խ օրիւրի կ'աւա՛ղաւտ, դուք չը գիտէք թէ այս քանի մը ամսուան մէջ ձեր հաւակը որչափ մեծ եւ որ-

չափ աղղիցիկ եղած է, ընդհատեց ծանփար պէկ. Կը պատմեն թէ՛ երբ լիւր կը գնէք ձեր ոտքը յանկարծ առասպելական աշխարհք մը կը դարեցնէք ամեն բան, եւ միայն ձեր բովանդակ մարմնովը չուք մը կը մնաք բանակներու գէմ, Ասիկա պատմեց ներ թուրք հազարապետներ եղած են, որոնք վաշտերով ձեր վրայ կը զրկուէին եթէ զիտուրական հրաւանաւարները մեր քուրտ ցեղերու մէջ առանկ արտակարգ յայտնութիւններ կրնեն, ինչպէ՛ս վախ ու սարսափ կը զգան անոնց ձեր անունէն. կը հաւատա՞ք, երբ ըսեմ թէ օր մը գնդապետին մէկը պատահամբ տունս եկաւ: Ան պատմեց թէ շարունակ ութ օր 250 հոգիները վաշտով մը ձեր գէմը կոտուած էր: Այն լիտան մէջ՝ ուր տեղի ունեցած էր ճակատամարտը, միմիայն ձեզ տեսած է երկու որ հարիւրաւոր գիդ. կ'ընդգծէ ջնջ նետուած հրացանիդ կը պարպէ՛ք: Իբրեւ թէ, գնդակները

ՍԱՍՈՒԼԵՆ

ՄԱՏԹԵՈՒ ԱՐԲԵՊ. ԻԶՄԻՐԼԵԱՆ

Մշակէն կը քաղենք

Ամերիկայի հայ թերթերը, մասնաւոր «Երեւանի խաղաղութեան» յորջորջումը...

Ի հարկէ, Մատթէոս եպիսկ. Իզմիր-լեանը ոչ հնչակեան է, ոչ դաշնակցական...

ԱՄԵՐԻԿԱՅԻ

ԱՌԱՋԵՆՈՐԴՈՒԹԻՒՆԸ

Յոգեւելի Սրբազան Սարաճեանի հրա-
ժարութիւն յետոյ Ուսգր գումարուած...

Կը դարձնուի եղբի ձեռք հագնուած ու
վար կը թափուէին, առանց ձեռք մազին...

Աւելցնակապետը վրձնիւմը պատ-
կերացուց իր կապաժեռ ու զառնա-

Ամերիկայի հայոց ընդհանուր ժողովը
նորընտրի առաջնորդին ճանապարհա-
ժարին համար որոշած էր 600 տո-

Լուսաբեր

ՆԱՄԱԿ ՏՐԱՊԻԶՈՒՆԷՆ

Հայերու եւ թուրքերու մէջ տիրող
պրտի թիւեր շատ վատ է. թուրք սրի-
կաներ գիշերը մինչեւ լոյս կը պատին...

ՆԱՄԱԿ ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

1907 Դեկտ. 24 Վառնայ

Պատ. Խմբագրութիւն «Իրաւունք»ի
Յուսամ թէ չէք մեծեր ձեր պատ.
թերթի մէջ հիւրընկալել ներկայ երկ-

Յարգանք
Տիկ. Վարդ-Պատրիկեան

— Սա ֆաբրիկին անուէնէն ալ գող-
ղացողներ կը լլաւն մը:
— Փաթիւր, հը՛մ, ո՞վ ըսաւ որ գող
ֆաթիւր մէն էք, սիրելի բարեկամս...

— Տուէք նայիմ:
— Ծաւ վար կա՛ն իր թուղթերու մէ-
ջէն հանեց պատվարութեան գաղտնի

Յ. Գ.—Մէկ մէկ օրինակ զրկուած է
նաեւ «Մշակ», «Երկրի Ձայն», «Երի-
տաս. Հայաստան», «Վտակ», «Լուսա-

Կ Ա Ղ Ա Ն Դ Ձ Է Ք

Պատա Գաւապար կաւ Խաժակի

Այս բոլորէն աչքիս առջեւ կը գրտ-
նուին ձեր նամակները փոխանակուած
հանգուցեալ ամուսնոյ Յակոբ Վարդ-

Որքան դաղտփարական եւ անաչառ
քննադատականներ են անոնք Գաւապար-
ցութեան վարիչներուն եւ տիրող ու-

Պարզ է հասկնալ թէ «սիրող» Շէ-
ֆէրէն... (ըստ ձեր նամակներուն)
երկու հարց դրուած է ձեր առջեւ, ո-

Հաւ քան է անորոշ մարդ ըլլալը փա-
ռաւորութիւն եւ ապրելու տեսակետով,
սակայն մահու չափ ցաւալի է գաղա-

Վրձնիւմը պատկերացումը մեծ
կարգի մէջ է ձեր նախընտրութեան
մէջ իր կողմէն ձեր կողմէն...

Տիկ. Վարդ-Պատրիկեան

Նմուշ մը Պապա-Գաւապար կամ Խա-
ժակի նամակներէն անուած.

Հայտնութիւն այլեւս անհնար
է թուում.

Այնպիսի քանդուիս, չը կայ սրբու-
թիւն, չը կայ անձնագործութիւն, այլ
լիկ հացի խնդիր է դառել ամէն ինչ.

Ծաւալի է մահու չափ ցաւալի.

Թեան անգործութիւնը խոտովող Աւա-
ղակ մը ձերքակալի, որ ճանչցուած
է իման-ձալաւտ անունով:

«Այս չարագործը վաղեմի թիա-
պարաներէն մին ըլլալով, խոյս տը-
ռած է եւ այժմ կը գտնուի ինքներու
մէջ: Արդէն զինուորական իշխանու-

Նիւ-ԵՐՐԻ ՄԵՍ ՀՐԴԵԶԻՆ
Գ Ա Տ Ճ Ա Ռ Ն Ե Ր Ը
—*—*—*—

Հայերը յանգաւոր

Պաշկաւ օրաթերթը «Վեպեռնա Փոչ-
թա» հետեւեալը կը գրէ վերի վերնա-
գրին տակ :—«Նիւ-Երթէն հեռագիր
մը կը հաւատացնէ թէ մեծ հրդեհը որ

ԹղթԱկիՅ

Սօֆիա 1908 յունվ. 5

Դիս. Խմբ.

«Վ. Բօջթա»ի հրատարակած այս տը
խուր հեռագրաւորը թէեւ իր էութե-
թեամբ արատաւոր հայ անուան եւ
մասնաւորապէս հայ յեղափոխութեան,

մեն կերպով պիտի ընդունիք այս
յայտարարութիւնը:

— Հինգ հարիւր ոսկիի պարգիւ մը
եւ կայսերական պատուանշան մը,
մրմնջեց Աւաղակապետ իր հեղանկան
տրտակարգ եղանակով. Շիրակը մեծ

(Շարունակելի)

ԴԱՎԱՏԻՍՈՒԹ

ԹԻՒՐԻՍԻ

Այս անգամ... Դաւաստիսոթ... Թիւրիսի...

ԻՒՆԻՎԵՐՍԻՏԵՏԻ... Դաւաստիսոթ... Թիւրիսի...

ՍԵՐԱՅԻՆ... Դաւաստիսոթ... Թիւրիսի...

ՍԵՐԱՅԻՆ... Դաւաստիսոթ... Թիւրիսի...

ՍԵՐԱՅԻՆ... Դաւաստիսոթ... Թիւրիսի...

ՍԵՐԱՅԻՆ... Դաւաստիսոթ... Թիւրիսի...

ԼԵՔՏՐԻՔ... Դաւաստիսոթ... Թիւրիսի...

ՏԱՌԻԼԻՅԷ

Սալը ագլամը... Դաւաստիսոթ... Թիւրիսի...

Չարչանպա... Դաւաստիսոթ... Թիւրիսի...

Իսլամ մեքթեպերի... Դաւաստիսոթ... Թիւրիսի...

Եւնի պիր սերայը... Դաւաստիսոթ... Թիւրիսի...

Մուվազէթլէ... Դաւաստիսոթ... Թիւրիսի...

Մեզիբատան վիտինէ... Դաւաստիսոթ... Թիւրիսի...

Սօփիատան պիտիբիտիկինէ... Դաւաստիսոթ... Թիւրիսի...

ԲՈՒՍԻԱ

Բօրթ Արթուրը... Դաւաստիսոթ... Թիւրիսի...

Իսթիլալ սէպէպի... Դաւաստիսոթ... Թիւրիսի...

Բէթրապուրկտա... Դաւաստիսոթ... Թիւրիսի...

ՄԱՐՈՔ

Ֆէստէ Մօլլա... Դաւաստիսոթ... Թիւրիսի...

Սուլթան Ապտիլ Ազիլ... Դաւաստիսոթ... Թիւրիսի...

Ֆրանսըզ վէ Սպանիա... Դաւաստիսոթ... Թիւրիսի...

ԱԼՄԱՆԻԱ

Պէրլինտէ... Դաւաստիսոթ... Թիւրիսի...

ԱՄԵՐԻԿԱ

Իսլ-Եօթտան... Դաւաստիսոթ... Թիւրիսի...

Ճաթօն վէ Ամէիլ... Դաւաստիսոթ... Թիւրիսի...

ԹԱՏՐՈՆ ՍԱԷՏԻՆԵՆԻՅԷ

Տիար Ե. Տիկին... Դաւաստիսոթ... Թիւրիսի...

ԴԱՎԱՏԻՍՈՒԹ

ԴԱՎԱՏԻՍՈՒԹ

Թատերախումբ... Դաւաստիսոթ... Թիւրիսի...

Սյո ժամանակամիջոցին... Դաւաստիսոթ... Թիւրիսի...

ՏԵՐԻՆԱՐԻԱ

ՏԵՐԻՆԱՐԻԱ

ԹԻՒՆԻՍԻԱ

ԴԱՎԱՏԻՍՈՒԹ

Table with exchange rates for Tunisian currency. Columns: Item, Price, Date.

ԴԱՎԱՏԻՍՈՒԹ

Table with exchange rates for Tunisian currency. Columns: Item, Price, Date.

ԴԱՎԱՏԻՍՈՒԹ

ԹԻՒՆԻՍԻԱ... Դաւաստիսոթ... Թիւրիսի...

ԴԱՎԱՏԻՍՈՒԹ

ԴԱՎԱՏԻՍՈՒԹ

